

СЯЛЯНСКАГА НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача съюза.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месец — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяца — 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражай.
Аплаты надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ і СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Школьны год.

Незабаўна пачынаецца новы школьны год. Як у папярэднія гады, так і сёлета ў дужа сумных абставінах прыходзіцца спатыкаць пачатак школьнага году. Школьнае ўзгадаванье дзяяцей мае вялізарнае значэнне ў гісторні кожнага народу і затым нам, Беларусам - незалежнікам, якія-б хадзелі бачыць толькі съветныя старонкі ў гісторы Беларускага Народу, гэтае школьннае пытанье зьяўляецца адной з найгалаўнейшых задач.

Калі ў кожнай галіне беларускага жыцця ў Заходніяе Беларусі, з году ў год, мы бачым вялікі поступ, калі ўсюды здабываю новыя лепшыя пазыцыі, дык у школьнім пытанні мы ня толькі не пасоўваемся ў перад, а выразна варачаемся назад. Досіць прыпомніць даныя аб беларускіх пачатковых школах, каб пераканацца ў праўдзівасці вышэй зъмешчанага сказу. У 1922 годзе ў Заходніяе Беларусі існавала калі 400 пачатковых беларускіх школ. З моманту далучэння да Польшчы г. зв. Сирэдніе Літвы пайшла шыбкая ўрадовая ліквідацыя гэтых школ, так што ў 1924 годзе асталося іх толькі 23-27. З увядзеннем закону, пад назовам языковай школьнай уставы, і іншыя апошнія беларускія школы былі польскімі ўладамі ператворанымі ў двуязычныя, а часткова зусім зыліквідаваны. Асталіся толькі дзве школьні: адна ў Вільні, другая ў Горадні, якія фармальна лічадзца яшчэ беларускімі. Таксама стаіць справа і з прыватным школьніцтвам. У мінулым школьнім годзе на ўсю Заходнюю Беларусь існавалі толькі дзве прыватныя беларускія школы Беларускага Інстытуту Гаспадаркі Культуры; на болей школ, школьнія ўлады не далі дазволу.

Аднак замест беларускіх школ польскія ўлады накідаюць нам сваешвіністичныя польскія школы. Беларускае насяленне вельмі няпрыхільна адносіцца да навучанья дзяяцей у польскіх школах і толькі г. зв. школьні прымус з пагрозай арышту і граптовых штрафаў змушае сялян пасылаць сваіх дзяяцей у польскія школы із „навукой“. Але гэтая „навука“ нашаму народу вельмі дорага абходзіцца, бо плацім за яе цемрай нашага будучага пакаленія. Вядомая рэч, што беларускае дзяціці ў польскіх школе ніяк ня можа прылахыцца да „навукі“. Час перабыванья ў школе дзеці лічадзца за нейкую кару, бо вучыцель зварачвае дзяціцца да іх у незразумелай мове, дзеці ня могуць у чужой мове выказаць поступу ў навуцы і вучыцель пачынае іэрвавацца і, часта густа, тасаваць фізычныя кары. Гэты апошні сродак яшчэ больш зынеахвочвае дзяяцей да навукі і затым год праходзе без ніякіх рэальных вынікаў.

Кангрэс работніцкіх прафэсіянальных саюзаў.

У Шарыкі адбыўся работніцкі кангрэс прафэсіянальных саюзаў Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу.

Было прысутнымі 165 делегатаў, якія зъяўляліся рэпрэзентатарамі $13\frac{1}{2}$ мільёнаў арганізаваных работнікаў 25 старонак.

Старшынстваваў на кангрэсе Англічанін Персэль, старонік супрацоўніцтва з камуністычным Інтэрнацыяналам. Тэзы Персэля аб „адзінам фронце“ кангрэс не прыніў, але-ж паўсталі пагроза разлому ў самай Міжнароднай Работніцкай Федэрациі. Частка ангельскіх і канадзкіх работнікаў выказала гэта.

Кангрэс прыняў рэзалюцыю, запрапанаваную генэральным сэкрэтаром Міжнароднай Работніцкай Федэрациі Жуё, якая заклікае „усіх“

праціўнікаў вайны павялічыць дзеянісць работніцкіх арганізацый на карысць міру. Да-лей рэзалюцыя прызнае галоўным сродкам барацьбы работніцкага кляса прыці вайны—генэральную забастоўку. На заканчэнні рэзалюцыя дамагае дзяяцца ад усіх урадаў конкретных кроакаў у справе разаружэння.

На заканчэнні паседжання кангрэсу адбыліся перавыбары сябраў міжнароднага бюро работніцкага федэратора. Выбраннымі былі: Жуё (Францыя), Лейпарт (Нямеччына), Мэртэнс (Бельгія), Модсэн (Швецыя), Аігс (Англія) і Тэйерле (Венгрыя).

На адрэсу Персэля Лейпарт заявіў, што пасыля ўсяго таго, што здарылася, Персэль ня можа лічыць на веру ад кангрэсу.

Пасылья жэнэўскай канфэрэнцыі.

Жэнэўская канфэрэнцыя трох дзяржаваў—правалілася. Загубілі яе нязгода паміж Англіяй і Зл. Шт. Амерыкі што да ўваружэння на моры. У сувязі з гэтым паўстае Саюз між Англіяй і Японіяй. Японія адразу пачулася на сілах, бо запрапанавала кітайскім абодвум Чангам, каб яны аддалі ёй Манчжурую і Манголію, а таксама пратэктарат над часткаю Кітаю, якая находитсіца пад дыктатураю паўночнага Чанга.

Англія таксама распачала актыўную палітыку адносна збліжэння з Францыяй і Італіяй, што не падабаецца Нямеччыне. Дзеля гэтакіх падзеяў на сусветным форуме палітыкі некаторыя газеты ўжо намецілі два лагеры концэнтрацыі сіл, а іменна: быццам Англія, Японія, Францыя і Італія створаць саюз, а Нямеччына,

Савецкі Саюз і Злучаныя штаты Паўночнай Амерыкі прыдуць да паразумення, якія створаць працівагу першай группоўцы. На колькі праудзіва гэта, пакажа будучына, цяпер-же мы відзім, што ані Англія, ані Зл. Шт. Паўн. Амерыкі ня трацяць веры і жадання ўва ўзаймнае паразуменне і шукаюць яго.

Ангельскі прэм'ер Бальдван паехаў у Амерыку дзе пабывацца з амэрыканскімі дзеячамі і пагутарыць напэўна аб справах паразумення.

Амерыканскі прэзыдэнт Кулідж намеціў ужо новую канфэрэнцыю, а тым часам, пакуль суд, дык узяліся за „дзеда“, бо ужо стараюцца, каб пабудаваць некалькі ваенних карабліў.

Дык вось якія адбываюцца пературоўцы сярод дужых нашае плянэт!

Такім чынам, праходзе дзіцячы школьні век і дзіцяці пакідае польскую школу амаль што не анальфабетам (неграматным).

Вось при якіх сумных абставінах на-дыходзе новы школьні год. Гэтых некалькі слоў не хапае каб зусім падрабязна за-бразаваць нашае пяжкое палажэнне ў школьнім пытанні ў Заходніяе Беларусі. Цэлы рад рэзалюцыяў, вынесеных на апошній канфэрэнцыі Беларускага Сялянскага Саюзу аб школьніх спраўах, якраз пацьвярджае той жудасны стан, у якім мы знаходзімся. Аднак самі рэзалюцыі не прынясць нам паправы, бо польская ўлада на лічыцца з голасам беларускага сялянства, бо наскроў буржуазны польскі ўрад ізле-па лініі палінізацыі беларускіх зямель. Але гэтае палінізацыі, усімі сіламі нам трэба проістравіцца. Вынікі навучанья беларускіх дзяяцей у польскіх школах, гавораць аб tym, што цалінізацыя зусім не пасоўваецца паперад. Аднак гэты адпор на палінізацыю можам аплачваць цемрай — анальфабетызмам. Найлепшым адпорам на палінізацыю нашых зямель павінна быць беларускія асьветы і ўзгадаванье дзяяцей у беларускай культуры. Ня маючы сваіх школ, вельмі трудна даць дзецям беларускую асьвету, аднак і баз школ, першыя пачаткі беларускага ўзгадаванья, можна даць дзе-пяці дома. Вось дзеяці гэтага, кожны бацька, які хоча шчаслівай будучыні для

свайго дзіцяці павінен паклапаціца аб беларускай хатнай асьвеце для свайго дзіцяці. Калі сам граматны, дык пасылья школьніх гадзін, павінен завясыці, у сябе дома, яшчэ адну гадзіну навукі беларускіх мовы і вучыць сваіх дзяяцей чытаць і пісаць пабеларуску. Калі ў вёсцы ёсьць які інтэлігент Беларус, то трэба пра-сіць яго заняцца навучаньнем дзяяцей пры-ватна, у хадзе кожнага гаспадара. Такім чынам, побач са школьнай навукай, якая нічога рэальнага нам ня прыносе, будзе ад-бывацца беларускае хатнє навучанье з вялікай карысцю, як для саміх дзяяцей, так для долі Беларускага Народу.

Незалежна ад гэтага спосабу навучанья, новыя валасныя рады павінны таксама ўзяцца за асьвету ў роднае беларускае мове і выносіць пастановы аб адчыненні беларускіх школ, і асыгноўяні сум толькі на беларускія школы. Незалежна ад усей акцыі, маючай на мэце хоць частковую па-праву ў справе беларускае асьветы, не павінны мы закідаць законнага дамаганьня беларускіх школ ад школьнага ўлады.

Уся акцыя ўва ўсіх кірунках на школьнім фронце павінна нарэшце быць нагароджана пасынекам, толькі гэтую акцыю трэба безперастанку мэтна і арганізавана вясці.

Дык з нагоды новага школьнага году бярэмося за працу, за святую справу, за беларускую асьвету!

Культурнік.

Водгукі канфэрэнцыі Беларуска- га Сялянскага Саюзу.

Усё-такі характеристна, што Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца арэхам, які ніяк ня могуць раздавіць ані Паўлюковіч, ані Луцкевіч. А тое, што яны сіляцца гэта зрабіць, дык найлепей съведчаць інсынуацыі „Нашае Праўда“ і „Беларускага Слова“ аб канфэрэнцыі Б. С. С., якая нядайна толькі што адбылася.

На гэтым пункце, дык абодва варожыя нам кірункі пакіраваліся да аднай мэты, да мэты „злыквідаваць“ Беларускі Сялянскі Саюз. І нават выкарысталі аргументы адзін другога, толькі прытасавалі іх неяк па рознаму: „Наша Праўда“ пастваравася Беларускі Сялянскі Саюз заічыць да буржуазіі, а „Бел. Слова“ заічыла Беларускі Сялянскі Саюз да камуністых... Як бачыце—розніца аграмадная!... Дзе-ж праўда?

Разумеецца, што праўда—ні там і ні тут

і нават не па сярэдзіне, а далёка наперадзі. Беларускі Сялянскі Саюз, арганізацыя—чыста сялянская, якая мае абавязаную праграму і заічыць яе да ніякіх недарэчнасцяў нельга. А калі робяць гэта праціўнікі арганізаваніасці беларускага сялянства па сваій тэндэнцыйнасці, дык гэта характеристызуе іх самых. Гэта выказвае іх варожасць да сялянства, бо як-ж я начай называць іх інсынуацыі?... Разумеецца, што „Бел. Слова“ прыпісваючы Бел. Сялянскаму Саюзу камунізм, як нелегальную ідею, лічыць, што гэтым самым выкліча рэпрэсіі проці Саюзу з боку ўраду, а „Наша Праўда“ мае на мэце забіць веру ў беларускім сялянстве ў сваіх сілых, каб тагды выкарыстаць яго ў сваіх мэтах: у мутнай вадзе рыбуку лавіць...

А яшчэ характеристней, што абодва вышэй названыя органы „беларускае“ прэзыденты, падхапілі сёе-тое з польскага эндэцкага „Dzieńika Wileńskiego“, які таксама спрэвіў хайтыры па Беларускім Сялянскім Саюзе, але-ж зараз у адным з наступных нумараў пасыль пасмертнага із-крайту, падняў трывогу, што Беларускі Сялянскі Саюз на канфэрэнцыі сваій агаварыў справу аб сялянскім кангрэсе, а гэта ўжо пагражает польскай дзяржаве, ізноў прыпісаўшы ўсёй справе камуністычную ахварбоўку.

Калі канфэрэнцыя ня дасыць нічога рэзультата, дык усё-ж такі яна зьяўляецца карыснаю, а гэта ў тым сэнсе, што памагла выявіць ворагаў і прыяцелей Беларускага Народу. Найбольш заядлымі з ворагаў аказаліся: „Беларусы“, „Нашае Праўда“, „Беларуское Слово“, ды польскія эндэцкі.

Да прыяцелей можна сымела заічыць Украінскі Сялянскі Саюз, які ў сваім органе „Сялянскі Шлях“ выказаў веру ў сілу Беларускага Народу і задаваленіне з арганізаційнасці яго—з мабілізацыі тэй сілы...

Дык вось, што напісаў украінскі „Сялянскі Шлях“:

„24 ліпня ў Вільні адбылася краёвая канфэрэнцыя Беларускага Сялянскага Саюзу.

У прасторным памешканні пры Завальнай вуліцы № 6, сабраліся дэлегаты Беларускага Сельсаюзу бадай што з усіх паветаў Заходніяе Беларусі,—сяляне і вясковая інтэлігенцыя.

СЭРВІТУТЫ.

(Працяг. Гл. №№ 57 і 59 „С. Н.“).

Арт. 32. Праект прымусовася ліквідацыі сэрвітутаў апрацоўвае ацэночная камісія ў гэтакім складзе:

A) У характеристы старшыні—зямельны камісар, яго заступнік ці асоба, дэлегаваная акурговым зямельным урадам.

B) Па адным прадстаўніку ад кожнае стараны, або іх заступнікаў, вызначаных з асобаў не заінтэрэсаваных у справе (ч. 3 арт. 12).

Пры апрацаваныні праекту могуць браць удзел рэчазнаўцы (спэцыялісты), пакліканыя павятовым зямельным урадам на прапанову камісіі (п. 2).

Арт. 33. Калі стараны, або адна з іх, у працягу 14 дзён ад часу апрацаваныні завядамленыя павятовага зямельнага аддзелу, не наставуць прозьвішчаў сваіх прадстаўнікоў і заступнікоў з адresaам іх і згодою на прыняціце паўнамоцтваў, дык права апрацаваныні праекту аб ліквідацыі сэрвітутаў належыць зямельнаму камісару, яго заступніку, ці дэлегату акурговага зямельнага ўраду.

Арт. 34. Зъмяніць прадстаўнікоў ці іх заступнікаў з камісіі можна толькі тагды, калі на гэта згодзіцца абедзве стараны пры адначасным вызначэнні іншых асобаў на іх месца з назначэннем іх адresaў і згоды на прыняціце паўнамоцтваў.

Арт. 35. У выпадку, калі два паседжаніні камісіі не дадуць пажаданых вынікаў з прычыны атсутнасці сябраў камісіі ці іх заступнікаў паміма таго, што яны абы гэтым былі павядомлены, дык зямельны камісар або яго

„Знаменіе“ часу.

Неяк ужо гэта здараецца, што съвет што небудзь ды найболей цікавіць ці трывожыць. Нядайна ўвагу ўсяго съвету захапілі атлянтыцкія пералёты амэрыканцаў, а цяпер вось трывожыць новае „знаменіе“ часу.

Газэты адзін раз ужо падавалі, што быццам съмяротны асуд над анархістамі Сакко і Ванцэцці выкананы, аднак-же гэта была ня праўда, бо яны да гэтых часоў жылі.

Анархісты Сакко і Ванцэцці па нацыянальнасці італьянцы, якія працывалі ў Амэрыцы і сваю дзейнасцю захапілі работнікаў. У 1920 годзе амэрыканская паліцыя западозрыла іх у забойстве і рабунку, а прысяжныя призналі іх вінаватымі і суд выдаў съмяротны асуд, аднак-же справа цягнулася да гэтых часоў і толькі цяпер губэрнатар штату Мачасузэта пастанову суду зацвердзіў, а гэта здзялілі падкамі кара съмерці асуджаных Сакко і Ванцэцці павінна абыцца гэтымі днімі. Проці гэтага горача запрэстасцаваў увесе культурны съвет, а пераважна работнікі. У Амэрыцы здараўлася некалькі тэрорыстычных актаў. Тэрорысты кінулі бомбу ў Нью-Ёрку на чугункавай станцыі і некалькі чалавек съмяротна паранілі.

Чым кончыцца справа няведама... Падбязны агляд справы пастварамі даць пасыль аканчальніх яе вынікаў.

Салія была ўдэкаравана зелянню і беларускім нацыянальнымі адзнакамі.

За сталом прэзыдому быў вялікі белачырвона-белы сцяг (беларускі нацыянальны сцяг) з вышытым па чырвонаму падпісам „Беларускі Сялянскі Саюз“.

Канфэрэнцыю адчыніў прывітальна працаваю пасол В. Рагуля. На старшыню канфэрэнцыі выбрана гр. Юхневіч, сэкрэтарстваваў гр. Свістун.

Пасыль адчытаныя прывітаныя з розных канцоў Зах. Беларусі, слова для прывітаныя канфэрэнцыі ўкраінскому дэлегату Галоўнага Сэкрэтарыяту У. С. А. Сялянскага Саюзу паслу П. Васынчуку. Сябры канфэрэнцыі спаткалі прывітальную працому нашага дэлегата громадам волісцяў і энтузіястичнымі окрыкамі „Няхай жыве братні Украінскі Сялянскі Саюз, няхай жыве вольная аб'яднаная Украіна!“

У добрым настроі вельмі дзелавіта канфэрэнцыя працягнулася ад раніцы аж да 5 гадз. па паўдню з перарывам для працы камісіяў.

Канфэрэнцыя закончылася магутным съпевам беларускага нацыянальнага гімну „Ад веку мы спалі і нас разбудзілі, мы знаем што трэба рабіць...“

Сяляне! Запісвацца ў Беларускі Сялянскі Саюз!

З жыцця Польшчы.

Вось якая справядлівасць.

Урад рыхтуецца выдаць аднаразовую дапамогу урадоўцам. Свае пагляды на справу мы ўжо выказалі ў папярэднім нумары, дык цяпер хо-чам успомніць некалькі дэталей. Перадусім на гэту справу дзяржава затраціц 45 мільёнаў злотых, а па другому самы падзел выглядае дзівачна. Той хто атрымоўвае болей, а знача лепш можа жыць, дык ізноў дастане большую дапамогу, а той хто меней атрымоўвае і запраўды живе паўгалодным, дык і дастане „нэндзу“. Вось і цыфры, няхай яны гавораць: самотны ўрадовец першае катэгорыі на правінцыі (не ў Варшаве) атрымае дапамогі 754 зл. 44 гр., а працаўнік 16 кат. атрымае толькі 37 зл. 10 гр. Дык вось якая сацыяльнае справядлівасць у Польшчы!

Стараныі аб скліканьне Сойму.

1 i 2 г. жніўня адбыліся нарады польскіх соймавых клубаў аб дамаганыі скліканьне Сойму. Дамаганыне ад ураду на скліканьне Сойму падпісалі сацыялісты і эндэці, а таксама некаторыя „Вызваленцы“ і паасобныя паслы іншых партыяў. Думаюць, што Сойм зъяўрэцца ў палове верасня.

Выбары самаўрадаў у Галіцы.

У самаўрады ня толькі ў валаснія, але-ж і ў mestавыя пераважнаю большасцю прашлі Украінцы, за імі жыды, а палякі астайліся ў меншасці. Гэта вельмі трывожыць Палякоў. У сувязі з гэтым пры пасярэдніцтве прэзыдента польскія партыі задаюць адны другім наганы ды дакоры.

Каму яны памагаюць.

Польская дырэкцыя страховак (Ubezpieczenia wzajemnych) прызнала выдаць безпаваротны пазычкі гэтакім польскім установам, якім віленскі адзел ужо пачаў і выплачываць: Польская школная мацеж—1000 зл., Польскае Т-ва Прыватнага Навукі—1000 зл., Студэнская Бурса—1000 зл. і г. д. ну, а Беларускім?

Гэтакім як Паўлюковіч і Умістоўскі (Bielorusi—Bialorusini), ды на гэтакую працу, як дэфэнзыўную, дык таксама дапамога ёсьць, але-ж запраўдным Беларусам і на пашырэнье беларускай культуры, дык нічога німа.

БЕЛАРУСЫ ЗАГРАНІЦАЮ.

Па дадзеным петраградскай статыстыкі ў Петраградзе цяпер знаходзіцца 14521 чалавек Беларусаў.

Гэта вельмі добрая праява, што Беларусы, нават будучы ў расейскай масе не забываюць сваю нацыянальную прыналежнасць.

14521 чалавек гэтакім сярэднім вялікасці беларускага павятовае места, а знача асяродак не маленькі!...

заступнік можа распусціць камісію, але-ж павінен паведаміць староні і сябраў камісіі; тагды ўжо праект апрацоўвае ён сам, яго заступнік ці дэлегат акурговага зямельнага ўраду.

Арт. 36. Праект павінен быць апрацаваны згодна з правіламі гэтага распараджэння на падставе нормаў у ім вызначаных, ці адносінаў ліквідаваных сэрвітутаў пасыль зазнаменіні з прапановамі і пажаданынімі старонаў (п. 2).

Праект павінен зъмяніць:

A) Падбязны выказ віду і абшару ліквідаваных сэрвітутаў.

B) Ацэнка непасывісковых сэрвітутаў ў ўжыткаў, выдзеленых як вынаграджэнне за ліквідаваныя сэрвітуты, а таксама выказаныя прынцыпу адносінаў.

C) Падбязны выказ роду, абшару і палажэння названых у п. b) ўжыткаў, калі роўначасна не праводзіцца аўяднанне грунтаў (арт. 29), ці не выказваецца вынаграджэнне гатоўка (грапыма) з падбязным матывам тасаваныя гэтакага вынаграджэння (п. 2).

Арт. 37. Пры ліквідацыі сэрвітутаў пасыльчыкі у лясох, зарослях ці на зарослых багнісках прыцыпавую норму вынаграджэння за сэрвіту для ўсіх галінаў уласнасці, з уважэннем аднак-же далейшых пастаноўленняў гэтага артыкулу, зъмяніцца $\frac{1}{3}$ частка абшару, на якім той сэрвіту можа быць праўна выкарыстаны, калі гэтая $\frac{1}{3}$ частка не перавышае палавіны абшару надзельных грунтаў.

ад 2 да 3 разоў уключна выдзяляецца абшар, які раўняецца да 65 проц., абшару надзельных грунтаў;

вышэй 3 да 4 разоў уключна выдзяляецца да 80 проц. абшару надзельных грунтаў;

вышэй 4 да 5 разоў уключна выдзяляецца да 100 проц. абшару над. гр;

вышэй 5 да 6 разоў уключна выдзяляецца да 120 проц.;

вышэй 6 да 7—140 проц.

” ” 7 ” 8—160 ”

” ” 8 ” 9—180 ”

” ” 9 ” 10—200 ”

НАВІНЫ.

— Выстаўка беларускае і ўкраінскае прэсы. З ініцыятывы Славянскае Лігі ў Польшчы, Інстытут бадання нацыянальных спраў арганізуе ў Варшаве выстаўку беларускае і ўкраінскае прэсы. Камітэт выстаўкі зьвярнуўся да беларускіх установаў аб дапамозе прыснікаю экзэмплярам патрэбных для выстаўкі.

— Да выбараў у самаўрады. У Наваградзкіх павятовых соймік прадстаўнікамі ад Любчанскае воласці выбраны 2 Беларусы, у тэй лічбе пасол Рагуля.

— Ад Суботніцкае воласці Лідзкага паветарам павятовага аддзелу і самаўрадавых камісіяў праішоў Беларус Яковіч.

— Па віленскім ваяводстве прашло ўсяго ў валасці самаўрады 64% Беларусаў, з якіх першае месца займаюць сябры і сымпатыкі Сялянскага Саюзу, пасъля быўш. Грамады і Бел. Хадэкаў. Палянафілаў зусім няма.

— У Горадзенскім павеце ў трох гмінах прашло ў самаўрады на выбарах, якія адбыліся гэтымі днямі—16 Беларусаў, з Жыдоў і некалькі Палікаў. Беларусы ўсюды бяруць перавагу, а гэта съведчыць аб пашырэнні нацыянальнае съедамасці.

— Высяленыне Расейцаў. З Вільні высяляюць за межы Польшчу чатырох Расейцаў, прыпалежных да манархістых. Сем'і іх могуць аставацца ў Вільні.

— Разлом сярод „Дробнэрэўцаў“. „Дробнэрэўцы“ ці незалежныя сацыялісты далей „арганізуюцца“, г. зн. твораць работніцкае „аб'яднаньне“. Гэтымі днямі выступіў з іх радою Саюз работнікаў шклянае прамысловасці, які налічваў 1000 асобаў.

З жыцьця Бел. Інстытуту Г. і К.

Арганізацыя Інстытуту.

Заснаваўся новы гуртак Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў м. Рубяжевічах, Стайпецкага павету.

Да справы зъмены ў статуте Інстытуту.

Міністэрства зацвердзіла зъмены ў статуте Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Цэнтральны Інстытут перанесена з Варшвы ў Вільню і месціцца на Завальной вуліцы дом № 6 пам. 5.

Справа рэзалюцыя ў Віленск. Аддз. Інстытуту.

Цэнтральны Інстытут пераслаў прэм'ер-міністру марш. Пілсудскому рэзалюцыі, прынятую на сходзе сяброў Віленскага Аддзелу Інстытуту.

Да ведама падпішчыкау і чытачу.

„Сялянская Ніва“ ўвесі жнівень будзе выходзіць толькі адзін раз на тыдзень.

вінна браць пад увагу, адносіны абшару абцяжанага сэрвітутам да агульнага абшару надзельных грунтаў, тып упраўнасці гаспадарак (земляробскі, гадаўляны), адносіны якасці грунтаў выдзеленых і надзельных, іншыя месцовые акалічнасці і варункі, упльываючыя як на вартасць сэрвітуту, так і на вартасць выдзеленых грунтаў (п. 4).

Вынагражэнье будзе выдзелена з абцяжанага сэрвітутам (пасьвішам) абшару бяз дрэва, якое павінен быць знята ўласнікам сэрвітутнае маємасці тасуючыся да пастановы акругове зямельнае камісіі у працягуту ад 3 да 5 гадоў ад часу управамацнення пастановы акругове зямельнае камісіі, якая зацвярджае праект ліквідацыі сэрвітуту. Дрэва, якое знятае ў візначынм часе, пераходзіць на ўласнікі сэрвітута. Уласнікам тым паслугоўвае выконваньня датагачасных сваіх упраўненій да моманту зняцца дрэва, да адходу вышэй выказанага тэрміну ці да моманту зрачэння праў да таго дрэва яго ўласнікам (п. 5).

Арт. 38. Як вынаграджэнье за ліквідацыю сэрвітутнага пасьвіща на земляробскіх абшарах і сенажаццах выдзяляецца ўсім карыстаючым з сэрвітуту 15 проц. абшару, на якім з сэрвітуту можна праўна карыстацца, аднак-жа як болей як 50 проц. абшару іх усіх надзельных грунтаў.

Арт. 39. Пры ліквідацыі сэрвітутнага пасьвіща, якое належыць да маёнтку і грамады вёскі, на няворных грунтах абводных гэтых ўласнікаў (г. зв. „талака“) выдзяляецца на карысць вёскі да 10 проц. належных маёнтку грунтаў, на якіх той сэрвітут можна праўна быць выкарыстаны, аднак-жа як болей як 50 проц. абшару надзельных грунтаў тэй вёскі.

Аб працы Беларускага Народнага Тэатру.

З Краснага, трупія Беларускага Народнага Тэатру пераехала да м. Вішнева, дзе ставіла спектаклі 17 і 18 ліпня с. г. Адыгрыны былі: „Дзядзька Якуб“, „Пасланец“, „Мікітаў лапаць“ і „Міхалка“, апрача гэтага, праляялі некалькі народных песьняў і адскакалі на сцене „Лявоноху“ і „Юрку“.

Не зважаючы на тое, што спектаклі адбыліся ў пажарніцкім будынку, дзе на скора была зроблена сцэнка і лаўкі, народу было поўна; адчувалася вялікае зацікаўленыне сценою на толькі сярод Беларусаў, але і сярод прысутных іншых нацыяў, чаму съведчылі бурныя аплодысменты, а таксама пасъля кожнага спектаклю кіраўнік трупіи гр. Васілеўскі быў засыпаны пытаннямі і просьбамі: ці будзе заўтра спектакль? Калі ў нас яшчэ будзеце? Пабудзіце тут хоць адзін тыдзень! і г. д., аднак прытымоўваючыся намечанага пляну, трупія пасъля другога спектаклю выехала да Валожына, абяцаўшы едучы назад—ізноў застанавіца ў Вішневе хоць на адзін дзень.

У Валожыне былі наладжаны два спектаклі, якія адбыліся 23 і 24 ліпня. Трэцьці дзякуючы некалькім сябрам пажарніцкага юраду, якія (як выясняўся) ужо нейкі час рэштыруюцца ў спрэчках паміж сабой за большае „я“ ў „зажондзе“, а калі дадаць да гэтага іхнюю агульна-культурную блізарукасць, ды шавінізм (ня ведаю што мацней укаранілася ў іх), дык зусім лёкга зразумеца варункі, пры якіх трупія карысталася з пажарніцкай салі.

Народу на спектаклях было шмат, асабліва 24 ліпня.

Вяртаючыся з Валожына трупія Б. Н. Т. ізноў наладзіла спектакль у Вішневе, які адбыўся 27 ліпня; адыгрыны былі „На вёсцы“ і „Збынтэжаны Саўка“, а так сама праспявана некалькі народных песьняў. Не зважаючы на будні дзень, людзей быў поўны будынак, мноства было з вёсак за 10-12 вёрст ад Вішнева. Як п'ескі, так і хор, выклікалі бурныя аплодысменты; над праграму, на просьбы публікі,— пратанцовалі артысты на сцене „Лявоноху“, якія на толькі ў Вішневе, але і ў Валожыні, Красным, Лебедзеве і іншых мясцох выклікала вялікае зацікаўленыне ў прысутных.

З Вішнева трупія Б. Н. Т. пераехала да Іўя, дзе адбыліся спектаклі 30 і 31 ліпня.

1-го жніўня народу было так сама шмат асабліва 31 ліпня (каля 270 асоб). Букеты кветак прысыдаліся на сцену праз дзяцей, бо ня было як кідаць праз голавы музыкантаў пажарнай аркестры.

Бяручы пад увагу рабочы час, ў полі, які многім не дает магчымасці быць на спектаклях, а з другога боку гарачыя запросіны ў Баранавіцкі павет, трупія Б. Н. Т. зъмяніла кірунак і 2-га жніўня выехала з Іўя ў кірунку: Ліда, Молчадзь, Баранавічы, Ляховічы, Сіняўка, Мядзведзічы, Клецк, Несвіж, Гарадзей, Мір, Ярэмічы і г. д. Гэткім парадкам аб'ехаўшы Баранавіцкі, Несвіжскі і Наваградзкі паветы, праз

Арт. 40. Мэтай устанаўленыя вынаграджэнья за прымусовую ліквідацыю сэрвітутнага пасъвіска ў гатоўцы (грашыма) устанаўляецца перш вынаграджэнье ў грунтах згодна правілаў, выказанных артыкуламі 37, 38 і 38, а тагды ўжо робіцца ацэнка таго вынаграджэнья паводле гандлевых цэнаў, якія існуюць у данай ваколіцы.

Арт. 41. Вынаграджэнье за прымусовую ліквідаваныя лясныя сэвітуты (супольнасці—будулец і апал) трэба выдзяляць з лясных абшараў, з якіх тыя супольнасці могуць быць праўна выкарыстаны, разам з дрэвам, якое нарашце на тых абшарах—з захаваньнем пастановы ч. 3 арт. 24 (п. 1).

Вартасць выдзеленага абшару з дрэвамі бяз дрэва павінна адпавядаць адносінам ліквідаванага сэрвітуту, устаноўленых пры супрацоўніцтве рэчазнаўцаў ацэначнай камісіі, зямельным камісарам, яго заступнікам ці дэлегатам акруговага зямельнага камісіі. Тагды ўжо трэба датасаваць праўлы часткі 3 арт. 41.

Арт. 43. Праект ліквідацыі сэрвітуту, спрадаваны асобна для кожнай вёскі (мястэчка, места), павінен быць паказаны зямельным камісарам ці яго заступнікам прадстаўнікамі або іх старон прыналежных да сэрвітуту на скліканым дзяля гэтага сходзе ўсіх уласнікаў гэтага. Непрысутныя на сходзе, калі былі павядомлены аб ім, будуть лічыцца за прынімаючых праект. Прадстаўніком старон прыслугоўвае права падаваць спрацівы. Матывы спраціву трэба падаваць на пісьме павятоваму зямельнаму ўраду ў працягуту 14 дзён ад даты сходу. Калі ня будзе падана матываў да спраціву, дык будзе лічыцца, што спрацівы ўзяты назад. Няяўка прастаўнікоў на сход ня ўстрымлівае перасылкі праекту акруговаму зямельнаму ўраду.

Арт. 44. Калі на ўспомненым у арт. 43 сходзе праект ліквідацыі сэрвітуту будзе прыняты згодна з тым артыкулам прадстаўнікамі старон, дык зямельны камісар ці яго заступнік павінен зафіксіраваць гэта ў пратаколе, які ў гэтым выпадку заменіць дагавор, або калі ў ходзе прымусовага ліквідацыі старону ствараць дагавор, дык далейшы ход прымусовага поступу будзе спынены да часу заканчэння справы ў дагаворным парадку.

(Далей будзе).

Любчу Дзелятычы, Мікалаева—ўзноў вернецца ў Лідчыну, каб аб'ехаць тых мястэчкі, у якіх наяшла і да якіх атрымала запросіны.

Сёлетняя праца Беларускага Народнага Тэатру, які паўстаў дзякуючы Інстытуту Гаспадаркі і Культуры пакіне свой беларускі сълед у душах і розумах і ў сэрцах многіх грамадзян нашае многапакутнае Бацькаўшчыны. Шмат каму Бел. Народнага Тэатру дасыць зразумець, што Беларускі Народ запраўды ўжо магутны і здольны да самастойнага культурнага жыцця.

Ахвярнасць артыстаў Бел. Народнага Тэатру і яго кіраўнікоў увойдзе ў гісторыю...
Аглядчык.

Да ведама Гурткоў Інстытуту.

Аб карыстаныні з працэнзураваных сцэничных твораў.

Каб аблігачаць гуртком атрымліванне да зволаў на спектаклі Цэнтральны Урад дастаў ад Міністэрства Ўнутраных спраў цэнзуру на наступныя сцэнічныя творы:

1) Сцэнічныя Творы; Боты, Мікітаў Лапаць, Пакой у наймы, Чорт і Баба, 2) Заручыны Паўлінкі, 3) Страхі Жыцьця, 4) Суд над трохлодёўкай, 5) Ня розумам съдзяў а сэрцам, 6) Пан Міністэр, 7) Паўлінка; 8) Птушка шчасціца, 9) Янка Канцавы, 10) Выбары старшыні 11) Шчасціўлы муж.

Гурткі, якія хочуць скарыстаць з працэнзураваных сцэнічных твораў, павінны загадзіць, напісаць на Інстытут, у Вільню, Завальную 6-5, падаць назоў твору і калі мае быць пастаўлены спектакль. Пасъля атрымання гуртком працэнзураванага экзэмпляру, гурток падае заяву да старства аб дазволе на спектакль і далучае да заявы 2 экзэмпляры пьесы: адзін працэнзураваны, а другі не працэнзураваны. У заяве трэба прасіць старства зъвярнуць працэнзураваны экзэмпляр, які трэба неадкладна выслаць назад у Інстытут, каб даць магчымасць скарыстаць з яго іншым гурткам.

Цэнтральны Урад Інстытуту.

„Мудра прыгаворка — соладка і горка“.

Са зборніка трохалетаў Гальшчыца Леўчыка Перасыцярогі ня купіш на рынку—на ярмарцы, быццам, цялятка, ці там ягнятка, ці мо як съвінку, перасыцярогі ня купіш на рынке.

Ці мудры, ці часам дурны ты, мой сынку! Хоць робіш мо спрытна і гладка,— перасыцярогі ня купіш на рынке—на ярмарцы, быццам, цялятка.

(З арабскага).

Усіх падпішчыкаў просім прыслучаць належныя за газету 1роши. Хто на прышелец падпіскі, таму будзе спынена пасылка газеты.

Арт. 38. Як вынаграджэнье за ліквідацыю сэрвітутнага пасъвіща на земляробскіх абшарах і сенажаццах выдзяляецца ўсім карыстаючым з сэрвітуту 15 проц. абшару, на якім з сэрвітуту можна праўна карыстацца, аднак-жа як болей як 50 проц. абш

Месячнік „Беларуская Культура“.

Надовечы выйшаў першы нумар месячнай літаратурана-грамадзкай часопісі „Беларуская Культура“ пад рэдактарствам Ф. Умястоўскага, які адначасна зьяўляецца фармальным выдаўцам. Кніжка мае 66 старонак вясмёркі 70×100 ст., выдана на адумыслове добраі паперы і апранута ў даволі прыгожую вокладку. Змест: Ад Рэдакцыі, Бартуль—Беларусі (верш) і Князёўна (казка ў двух актах); Ю. Словацкі—Ангельлі (пераклад з польскага); Я. Д.—Пашту (верш), і А. Міцкевіч—Світэль (пераклад з польскага), С. Белайц—Марская Легенда, Ненадрукаваны ў Менску верш, Рабіндранат Тагор—Суклон (стадецца (вольны пераклад), з вершамі М. Багдановіча, Я. Долін—Натхненьне (верш) і Восень у садзе (верш у прозе), Я. Пашук—верш, Міт—У бары (верш), Аглядчык—Новыя творы Я. Коласа, Незалежнік—Шлях да Незалежнасці Беларусі, В.—Ад „Нашае Долідо“ Беларускай культуры, Я. Зянюк—Аб Уніі на Беларускіх Землях і Аб Культурнай і краязнаўчай працы, звонкі—трымаймося родныя назоўнікі, Досьледчы Інстытут Нацыянальных спраў у Варшаве, Хроніка: бібліографія.

Раскрышыў кніжку, адразу кідаецца ў волі чытачу курсівам надрукаваны сказ: „Незалежнасць Беларусі”—наша першая і апошняя слова“, які кожнага зьдзівіць перш-на-перш дзеля того, што гэтые магутныя слова выразна палітычнага значэння зъмешчаны ў літаратурнай часопісі, а падругое дзеля того, што рэдактарам і выдаўцом зьяўляецца Ф. Умястоўскі, які ўжо вядомы, як выразны паляніфіль. Аднак даволі часіны развагі, каб зразумець усё. Гэта-ж Умястоўскі за ўрадовыя субсыды выдае „Беларускі Дзень“, які мае на мэце прыгапляць беларускаму жыхарству любоў да Польскага дзяржаўнасці.

Польскі ўрад пайшоў на гэтую работу, маючи выключна палітычныя мэты. Усім вядома, што польская ўлада воража адносіцца да беларускага адраджэнскага руху і затым не-магчымы ад яе спадзявацца субсыды ў на літэратурнае выдавецтва, бо пашыраць беларускую культуру на можа той, хто баіцца поўнага вызваленія беларускага Народу. Вось затым і зразумела, што субсыдынеры пад прыкры́кай культурнай працы зажадалі ад часопісі выразна палітычнага кірунку ў бок Польшчы. Ужо самыя тлумачэнны польскіх аўтараў, зъмешчаны ў „Бел. Культ.“, даюць пэўнае съяцло на артыкул пэўда незалежніка. „Шлях да Незалежнасці Беларусі“ зусім выразна раскрывае сапраўдны воблік часопісі. Там якраз пастаўлены точки над „і“, г. знача як Умястоўскі разумее гэтую „Незалежнасць“. Аўтар выразна кожа, што каб быць Беларускому Народу незалежным, дык трэба адарвацца ад Масквы і далучыцца да Варшавы. Нічога дзіўнага, ад Умястоўскага нельга спадзявацца іншага зразуменія слоў: „незалежнасць Беларусі“. Але навошта такія артыкулы зъмешчаны ў „літэратурнай“ часопісі, камі зусім лёгка можна іх друкаваць у „Белар. Дню“?! Во субсыды на культурную беларускую працу, а толькі на палітычную.

Не затрымліваемся тут на літэратурнай часопісі, з якой нат' частка заслугоўвае на зусім добрую ацэнку, бо вартасць літэратурнае часткі зусім заглушана палітычным кірункам часопісі, які абурае кожнага чытача, бо палітыкі ўжо даволі ёсьць у „Белар. Дню“, „Бел. Слове“, „Нашай Праўдзе“ і іншых. Беларускі чытач шукае літэратуры без палітычнага праражнага чужынскага кірунку. Калі зраўняць „Беларускую культуру“ Умястоўскага з „Роднымі Гонямі“ спадара, дык між імі малая рожніца: адна часопісі цягне ў Варшаву, а другая ў Маскву, і ніводная з іх не зьяўляецца апалаітычнай, стаячай на грунце беларускай культуры вызваленай з пад Маскоўскага і Варшавскага ярма. Святой памяці „Досьвіткі“ былі ўжо тым лепшымі, што менш зъмешчалі палітыкі; праўда, літэратурная вартасць іх была надта-ж малая.

Такім чынам, нажаль, трэба сканстатаўца, што ў Заходніяе Беларусі на мае ніводнае сапраўдны літэратурнае часопісі пазбаўленай выслужвання чужынцамі ці то з Усходу, ці з Заходу.

Трэба беларускаму грамадзянству ў Заходніяе Беларусі, нарэшце, натужыцца і пачаць выдаваць сапраўдны месячнік прысьвячаны беларускай літэратуре і культуры вольнай ад пад'ярмнай ахварбоўкі. Найлепш было-б, каб гэтае спрабаў аканчальніца заняўся Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Культурнік.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшай-ся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

Да нас пішуць.

Новая „кшэвіцелі“.

(Лідчына).

Мала таго, што мы цяперака ня маєм магчымасці пашыраць асьвету і культуру на сваій роднай мове, каб працярябіць вочы нашаму сярмяжнаму і шматшакутнаму народу, дык яшчэ варожы для нас элемэнты стараюцца наслільна прыгапіць нам чужую культуру.

Вось хачу прытачыць адзін факт пра новых „кшэвіцеляў“, якія ў будучым магчымы будуть у тэй ці іншай форме правадзіць палянізацію на нашай Бацькаўшчыне.

Надовечы зайдоў я да асадніка X, каб пажыраваў мне вэксьаль на атрыманне пазычкі ў польскім банку, бо ён у гэтым-же банку мае вядлікую папулярнасць, як съядомы польскі асаднік. У нашай ваколіцы без ягонай працэцы цяжка было-б атрымаць пазычку. Хоць ён абзываў нашых сялян „сімне bydło“, але да мяне неяк усё-ж-такі адносіўся добра. Хата яго была ўдэкаравана на польскі манер. Нашу гутарку перарваў прышоўшы ў хату нейкі чалавек трymаючы ў руцэ паперы, якія разлажыў на стале і пачаў гутарыць на польскай мове з асаднікам X (гэта відавочна быў асаднік X сусед, які побач з ім атрымаў асаду). З іх гутаркі даведаўся я, што яны маніцца паслаць на навуку ў места В. сваіх малодшых братоў пад пратэкцыяй зъвёнку асаднікаў, каб мелі магчымасць атрымаць стылізацию (на ўрадовы кошт). За гэта дабрадзеўства па сканчэнні навук гэтыя-ж новыя „кшэвіцелі“ забяўзываны паехаць на Усходніяе Краіны з мэтаю пашырэння польскай асьветы.

Апрача іхнай гутаркі заўважыў я на стадле падпісаны лісток. Гэта была — дэкларацыя. Зъвест яе быў такі: „Niniejszym zobowiązuję się po ukończeniu tejże szkoły osiedlić się na Kresach Wschodnich i szerzyć polską oświatę i kulturę“. Заўважыўшы мяне, што я здалёку прыгледываю да гэтага лістка, адзін з іх адказаў мне хаваючы дэкларацыю: „tu nic takiego nie ma“. Відаць ім нялоўка стала ў мае прысутнасці, што выкрыў іхнью важную таемніцу адносна да нас.

Гэта ўсёроўна як-бы за расейскіх часоў. Калі хто-небудзь вучыўся на ўрадовы кошт, дык пасля мусіў у назначаным мейсцы працьлужыць некалькі гадоў, бязумоўна за гэты час атрымліваючы і пэнсію; выслужыўшы назначаны гады мог выяжджаць свабодна куды хапеў. Але-ж толькі служыць, а русыфікацыю не загадавалі правадзіць. А тут трэба „кшэвіць“ польскую асьвету і культуру і яшчэ на заўсёды аставацца жыць на Усходніх Краінах!

Ну, пажывем—пабачым, як ім удаска „кшэвіць“ нас у будучыні. А тымчасам бачым добра, як цяпер „кшэвіць“ і бяз новых „кшэвіцеляў“.

Б—ус.

З дамаганьня ў школы.

Школьная саля, поўна сялян. Сход. Пан школьны інспектар сядзіць за столом і „бадаець“ бацькоў падаўшых дэкларацыі з дамаганьнем роднае школы для сваіх дзетак. Побач сядзіць войт-Беларус і польская вучыцелька.

— Ліхушка Пятрусь—выклікае па съпіску інспектар.

— Ты таўпы нясьмела падымаецца стары селянін.

— Ці падавалі вы дэкларацыю на Беларускую школу?

— Так, падаваў.

— А ці выш гэта подпіс на дэкларацыі?

— А чый-ж паночку... мой!

— А ну падпішице зараз на гэтай паперцы сваё прозвішча.

— Селянін падыходзіць, бярэць пяро і нясьмела дрыжачымі рукамі падпісываецца.

— На дэкларацыі на твой подпіс—рэзка зварочваецца да селяніна інспектар,—гэты да таго зусім не падобны!..

— Як хочадзе, паночку, — пераступаючы з ногі на ногу, апраўдаваецца селянін,— а гэта подпіс мой.

— Маўчаць! на ўсю салю гукнаў інспектар, потым зъвярнуўшыся да войта кажа:

— Што гэта такое, пане? Што пан пасьведчыў? Не даючы часу на адказ выклікае далей.

— Міцьвін Матауш.

— Есьць—адазваўся ўстаючы стройны високі, селянін.

— Падаваў дэкларацыю?

— Так, падаваў.

— Дык знача хочадзе Беларускую школу?

— Так, паночку...

НАШАЯ ПОШТА.

Ждановіч К.: Трэба ацаніць вартасць пяскі і падаць у суд. Зъвярнуцца ў суд можнае самі, толькі трэба мець на гэта поўномоцтва ад Кансісторыі.

Вярбіцкаму В.: № 53 „Сял. Нівы“ паслаў дадаткова.

Беларусу: Вашыя карэспандэнцы зъмічаем. Пішыце больш.

Савінкову П.: Адрэс пераменім ад першага верасеня.

Рахману А.: Газету пасылаем Вам акуратна. Чакаем на ўрэгульянне належнасці.

Балашу І., Ждановіч Я., Рульбю А., Воўтку К. — газету пасылаем.

Дасталі ад:

Красільшчыка Х.—4 зл.; Беганская П., Кутона Ўладыслава—па 2 зл.; Газьдзелі Паўлы—1 зл. 50 гр.; Бурака Андрэя, Кузняцова М.—па 1 зл.

Новым падпішчыкам газету пасылаем.

НА ШКОЛЬНЫ СЭЗОН

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“ прапануе ПАДРУЧНІКІ для беларускіх і польскіх скіх пачатковых і сярэдніх школ. Кнігарня прадае на месцы і высылае на правінцыю кніжкі, спышкі і ўсялякі пісьменныя матэрыялы.

ЦЭНЫ САМЫЯ НІЗКІЯ.

Пры высылцы наложным коштам (за залічэннем) патрэбны задатак на меншы за 50 гр.

Беларуская Кнігарня „ПАГОНЯ“
Вільня, Завальная вул. № 7.

КЛЕЦКАЯ

Коэдукацыйная Беларуская Гімназія
прыроды-матэматычнага тыпу.

Адкрыта прыўмо вучняў у I, II, III, IV, V, VI і VII класы.

Заявы аб прыўме вучняў падаюцца ў канцыяліяры гімназіі — м. Клецк, 2-я Татарская вуліца № 4 (можна падаваць поштай).

Да заявы трэба далучыць:

- 1) Мэтрыку аб нараджэнні вучня,
- 2) Пасьведчанье аб адукациі,
- 3) Пасьведчанье аб прышчепе воспы.

У I класу прыўмаюцца дзесяці ў веку ад $9\frac{1}{2}$ да $11\frac{1}{2}$ гадоў.

Скончыўшы 7-х аддзелавыя паўшэхныя школы і добра скончыўшы 6-ці аддзелавыя гэтых школ прыўмаюцца ў IV класу.

З пачаткам школьнага году пры гімназіі мае быць арганізаваны вучнёўскі інтэрнат.

Аб дню прымовых экзаменаў і пачатку заняткаў будзе абвешчана асобна.

Дырэкцыя.

— А польская на хоцяце?

— А ліха цябе задзяры — падумаў селянін — хоцаш да „чырвонае“ ўканапаціц?

— Каб нам сваю роднаю, паночку, — нясьмела сказаў услух?

Ды нават расейская навука зразумелей нам чым польская, (пачухаў патыліцу і з пад паглянью на „пана“), але-ж лепш сваю.

— Прашу пана, — пачуцься голас з таўпы цяперашняе вучыцелька гэтак вучыць, што ма